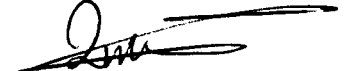

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

Kürtçenin "yasak" bir dil olması, Cumhuriyet tarihiyle birlikte başlayan bir süreçtir. Osmanlı İmparatorluğu'nda "Kürt" ve "Kürdistan" kavramları resmen kullanılıyorken, Kürt dili üzerinde yasak olmadığı gibi, II. Meşrutiyet döneminde çok sayıda Kürtçe yayının olduğu bilinmektedir. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte Kürtler ve Kürtçe inkâr edilmeye başlanmıştır. Kürt halkının kendi dilini ve kimliğini korumaya yönelik yıllardır vermiş olduğu mücadele ile bu yasaklar belirli oranda kaldırılmış, ancak Kürt halkının önemli taleplerinden olan ana dilinde eğitime ilişkin hiçbir iktidar adım atmamıştır. AKP hükümeti belirli dönemlerde, özellikle seçim zamanlarında Kürtçe müziklerle seçim propagandası yaparken son zamanlarda Kürtçe konser, tiyatro gibi etkinliklerin iptal edilmesine ilişkin baskıcı bir tutum sergilemektedir. 7 Kasım 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, toplu açılış etkinliğine katılmak için gittiği Batman'da, bugün Derince Belediyesi tarafından konseri iptal edilen Aynur Doğan'ın söylediği "Dar Hejîrokê" adlı Kürtçe şarkıyla karşılanmıştı. Bu gelişmenin üzerinden bir hafta geçmeden, AKP'li Keçiören Belediyesi, Kürt sanatçı Mem Ararat'ın konserini iptal edilmişti. Mem Ararat konserinden önce de pek çok Kürtçe kültür sanat etkinliği iptal edilmişti. Sonrasında da iptaller, engellemeler, sansürler artarak devam etmektedir.

2022 yılı içerisinde Kürtçe olduğu için iptal edilen etkinlikler;

- **31 Ocak 2022** Taksim İstiklal Caddesi'nde Kürtçe müzik yapan müzisyenler polis tarafından engellendi. Müzisyenler, polisler tarafından darp edilerek gözaltına alındı. Gerekçe olarak da "çevreye rahatsızlık vermek" gösterildi.
- **06 Mart 2022** Cizre Belediyesi Kültür Merkezi'nde oynanması planlanan Şermola Performans'ın "Mem û Zîn" tiyatro oyunu, günler öncesinden hazırlıkları başlamış ve

salonun kirası belediyenin hesabına yatırılmış olmasına rağmen, Cizre Kaymakamlığı tarafından iptal edildi.

- **12 Mayıs 2022** İstanbul Okmeydanı'nda sabah saatlerinde polis tarafından yapılan ev baskınında Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM) sanatçılarından Dengbêj Xalide gözaltına alındı. Sanatçının, hakkında başlatılan bir soruşturma gerekçe gösterilerek evine özel harekât polisleri tarafından baskın yapıldı. Baskında evin kapısı kırılırken, Xalide'nin de darp edildiği belirtildi.
- **13 Mayıs 2022** Aynur Doğan konseri AKP'li Kocaeli Derince Belediyesi tarafından iptal edildi.
- **13 Mayıs 2022** Amed Şehir Tiyatrosu'nun Cervantes'in ünlü eserinden uyarlanan "Don Kîxot" adlı Kürtçe tiyatro oyunu AKP'li Kocaeli Çayırova Belediyesi tarafından iptal edildi.
- **16 Mayıs 2022** Metin Kemal Kahraman'ın Öğretmenevi Konferans Salonu'nda vereceği konser, konserden bir gün önce Muş Valiliği tarafından yasaklandı.

Bu bağlamda;

- 1) Kürtçe müzik yapan sanatçıların konserlerinin iptal edilmesi, Kürtçe tiyatro oyunlarının yasaklanması kararı kim tarafından hangi gerekçe ile verilmektedir? Bu yasakların siyasi karar olduğunu düşünüyor musunuz?
- 2) Her dilde şarkı söylemenin serbest olduğu ülkemizde Kürtçe müziğin yasak edilmesinin asıl gerekçesi nedir?
- 3) 7 Kasım 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, toplu açılış etkinliğine katılmak için gittiği Batman'da, bugün Derince Belediyesi tarafından konseri iptal edilen Aynur Doğan'ın söylediği "Dar Hejîrokê" adlı Kürtçe şarkıyla karşılanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 4) Kürtçe dilinin korunması, geliştirilmesi için kültür alanında bakanlığınızca yürütülen çalışmalar var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?
- 5) Oteller, hava limanları, uçak ve diğer toplu ulaşım servis hizmetlerinde Kürt yurttaşlar için Kürtçe sesli ikaz ve yönlendirme sistemleri kurulacak mıdır?
- 6) Son 5 yıl içerisinde yasaklanan Kürtçe tiyatro oyunu sayısı kaçtır?